

EVALUATIEVERSLAG

KETENTOEZICHT ASBEST 2026

Managementsamenvatting

Binnen de asbestketen – van inventarisatie en sanering tot transport en eindverwerking – worden nog regelmatig overtredingen en onregelmatigheden geconstateerd. Dit brengt risico's met zich mee voor de gezondheid van mens en milieu. Daarnaast blijft de asbestketen gevoelig voor milieucriminaliteit vanwege de hoge saneringskosten en de aanwezigheid van grote hoeveelheden asbesthoudende materialen in de leefomgeving. Het project Ketentoezicht Asbest is uitgevoerd om meer zicht en grip te krijgen op dit deel van de keten en om de naleving van regelgeving te bevorderen.

Op basis van een analyse van gegevens uit het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen (LMA) zijn 24 locaties geselecteerd waar sprake was van afvoer van asbest of mogelijk asbest zonder dat daarvoor een sloopmelding, sanering of andere relevante informatie bekend was. De controles hebben geleid tot waardevolle inzichten in naleefgedrag, risico's binnen de keten en mogelijkheden om toezicht effectiever in te richten.

De resultaten laten zien dat bewustwording en voorlichting een belangrijk instrument zijn gebleken. Daarnaast zijn enkele situaties aangetroffen waarbij bestuursrechtelijke of strafrechtelijke interventies noodzakelijk waren. Het project heeft daarmee zowel een repressief als een preventief effect gehad.

Inhoud

Managementsamenvatting.....	1
1. Inleiding.....	3
2. Doel en opzet van het project.....	3
Projectperiode	3
Doelstellingen	3
3. Uitvoering.....	3
Selectie van locaties	3
Werkwijze	3
4. Resultaten	4
Algemeen beeld.....	4
Meest voorkomende bevindingen	4
Analyse van de bevindingen	5
5. Toegepaste interventies	5
Interpretatie.....	5
6. Conclusies.....	6
6.1 Naleving regelgeving.....	6
6.2 Registratie van asbestvrije golfplaten.....	6
6.3 Preventieve werking	6
7. Aanbevelingen.....	6
1. Versterk de communicatie	6
2. Verbeter registratie van asbestvrije golfplaten	6
3. Voer risicogericht vervolgtoezicht uit.....	6
4. Herhaal het project periodiek	6
Eindconclusie.....	7

1. Inleiding

Voor u ligt het evaluatieverslag van het project Ketentoezicht Asbest 2025 - 26. Het project richtte zich op het toezicht op de herkomst, verwijdering en afvoer van asbesthoudend materiaal door particulieren en bedrijven.

De focus lag op partijen van 800 kilogram of meer. Deze grens sluit aan bij de hoeveelheid asbesthoudende golfplaten die particulieren onder voorwaarden zelf mogen verwijderen na een sloopmelding.

2. Doel en opzet van het project

Projectperiode

In december 2025 is een plan van aanpak opgesteld en vastgesteld. De uitvoering vond plaats tot eind januari 2026.

Doelstellingen

Het project kende de volgende doelstellingen:

- Meer zicht en grip krijgen op de naleving binnen de asbestketen.
 - Toezicht houden op locaties waar asbest is verwijderd zonder bekende sloopmelding of sanering.
 - Versterken van samenwerking en informatie-uitwisseling met ketenpartners.
 - Vergroten van bewustwording bij bedrijven en particulieren.
 - Signaleren van mogelijke illegale asbestverwijdering.
-

3. Uitvoering

Selectie van locaties

Op basis van LMA-gegevens is een operationele analyse opgesteld. Hieruit zijn 24 locaties geselecteerd, verspreid over negen gemeenten. Op deze locaties was sprake van afvoer van asbest of mogelijk asbest, terwijl hiervoor geen reguliere sanering, sloopmelding of andere relevante informatie bekend was.

Werkwijze

De controles zijn uitgevoerd door koppels bestaande uit:

- Een toezichthouder asbest;
- Een toezichthouder milieu;
- Waar mogelijk een toezichthouder met BOA-bevoegdheid.

Tijdens de controles is onder andere onderzocht:

- Het bouwjaar van het betreffende gebouw;

- De aanwezigheid van een sloopmelding;
- De aanwezigheid van een asbestinventarisatie;
- Eerdere asbestsaneringen op de locatie;
- De herkomst van het afgevoerde materiaal;
- De wijze van verwijdering;
- Bewijsstukken zoals stortbonnen en andere registraties.

4. Resultaten

Algemeen beeld

Alle 24 geselecteerde locaties zijn bezocht. Bij vier locaties bestonden twijfels over de herkomst van het asbesthoudende materiaal en de wijze waarop de verwijdering had plaatsgevonden. Deze dossiers zijn daarom voor verdere beoordeling overgedragen aan de BOA-coördinator, die zal bepalen of een strafrechtelijk vervolgtraject wenselijk is.

Een belangrijk aandachtspunt is dat op 11 locaties (circa 45%) geen sloopmelding was ingediend en geen asbestinventarisatie was uitgevoerd. Dit suggereert dat een deel van de verwijderaars onvoldoende bekend is met de geldende wettelijke verplichtingen. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat betrokkenen ervan uitgaan dat het materiaal geen asbest bevat en daarom geen aanleiding zien om een melding te doen of een asbestinventarisatie te laten uitvoeren. Dit onderstreept het belang van blijvende voorlichting over de omstandigheden waaronder een sloopmelding en asbestinventarisatie verplicht zijn.

Daarnaast valt op dat bij 12 locaties asbestvrije golfplaten zijn afgevoerd naar een afvalverwerker. Deze materialen worden in het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen (LMA) doorgaans geregistreerd onder Euralcode 17 06 05*, de code voor asbesthoudend bouw materiaal. Hoewel soms wordt aangegeven dat sprake is van asbestgelijkend maar niet-asbesthoudend materiaal, worden deze platen veelal samen met asbesthoudend afval verwerkt. Hierdoor worden materialen die feitelijk geen gevaarlijke afvalstof zijn alsnog als zodanig behandeld. Dit roept vragen op over de juistheid en doelmatigheid van deze werkwijze, mede gelet op de mogelijkheden voor betere afvalscheiding, lagere verwerkingskosten en een meer circulaire verwerking van materialen.

Meest voorkomende bevindingen

Bevinding	Aantal
Bedrijfsmatig handelen	14
Registratie golfplaten bij verwerker	12
Geen sloopmelding of asbestinventarisatie	11
Particulier handelen	10

Analyse van de bevindingen

Uit de inspectieresultaten blijkt dat bedrijfsmatige activiteiten de meest voorkomende categorie vormen. Op 14 van de 24 onderzochte locaties was sprake van een zakelijke of professionele betrokkenheid bij de werkzaamheden.

Verder blijkt dat op 11 locaties geen sloopmelding was gedaan en/of geen asbestinventarisatie aanwezig was. Dit bevestigt het beeld dat de naleving van de regelgeving op dit punt aandacht behoeft.

Op 12 locaties is vastgesteld dat asbestvrije golfplaten onder een Euralcode voor asbesthoudend materiaal zijn geregistreerd. Dit wijst op mogelijke onduidelijkheden in de registratie- en verwerkingspraktijk van asbestgelijkende materialen.

Tot slot blijkt dat zowel particulieren als bedrijven niet altijd voldoende bekend zijn met de geldende regels rond asbestverwijdering, meldingsplichten en afvalverwerking. Gerichte communicatie en voorlichting kunnen bijdragen aan een betere naleving en een vermindering van onjuiste verwijderings- en afvoerpraktijken.

5. Toegepaste interventies

De gekozen aanpak was primair gericht op voorlichting, bewustwording en herstel van naleving. Waar noodzakelijk is opgeschaald naar bestuursrechtelijke of strafrechtelijke maatregelen.

Soort interventie	Aantal
Aanspreken / informeren	24
Strafrechtelijk optreden	4
Bestuursrechtelijk optreden	1
Totaal	29

Interpretatie

Het hoge aantal informerende interventies laat zien dat veel situaties konden worden opgelost door uitleg en bewustwording. Slechts in beperkte mate was zwaarder optreden noodzakelijk. Daarmee sluit de uitvoering aan bij de uitgangspunten van proportioneel en risicogericht toezicht.

6. Conclusies

6.1 Naleving regelgeving

Een belangrijke uitkomst van het project is dat op bijna de helft van de gecontroleerde locaties geen sloopmelding en/of asbestinventarisatie aanwezig was. Dit duidt op onvoldoende kennis van de wettelijke verplichtingen of een onjuiste inschatting van mogelijke asbestrisico's.

6.2 Registratie van asbestvrije golfplaten

Opvallend is dat asbestvrije golfplaten door afvalverwerkers vaak worden geregistreerd onder dezelfde Euralcode die wordt gebruikt voor asbesthoudend materiaal. Hierdoor ontstaan onduidelijkheden in registraties en analyses. Daarnaast worden asbestvrije materialen mogelijk onnodig verwerkt alsof sprake is van een gevaarlijke afvalstof.

6.3 Preventieve werking

Het project heeft aantoonbaar bijgedragen aan bewustwording binnen de doelgroep. Tijdens controles is actief voorlichting gegeven over wet- en regelgeving. Daarnaast heeft de zichtbaarheid van het toezicht waarschijnlijk een preventieve werking gehad. Het signaal dat ook achteraf onderzoek kan plaatsvinden naar illegale asbestverwijdering draagt bij aan naleefgedrag bij zowel bedrijven als particulieren.

7. Aanbevelingen

1. Versterk de communicatie

Investeer in gerichte communicatie richting zowel bedrijven als particulieren over:

- De plicht tot het doen van een sloopmelding;
- Het laten uitvoeren van een asbestinventarisatie;
- De voorwaarden waaronder particulieren zelf asbest mogen verwijderen.

2. Verbeter registratie van asbestvrije golfplaten

Ga met afvalverwerkers in gesprek over een duidelijkere registratie van asbestvrije golfplaten. Hoewel deze materialen om veiligheidsredenen vaak onder dezelfde afvalstroom worden ingenomen, kan de omschrijving in de registratie nauwkeuriger worden weergegeven, bijvoorbeeld als "asbestgelijkend materiaal".

3. Voer risicogericht vervolgtoezicht uit

Richt toekomstig toezicht op sectoren en locaties waar de meeste overtredingen of onduidelijkheden zijn geconstateerd, passend binnen het BTP(+). Hiermee kan beschikbare capaciteit effectiever worden ingezet.

4. Herhaal het project periodiek

Voer ketentoezicht op asbest periodiek uit en vergelijk de resultaten met eerdere controles. Hierdoor ontstaat inzicht in trends, naleefgedrag en de effectiviteit van interventies.

Eindconclusie

Het project Ketentoezicht Asbest heeft geleid tot meer inzicht in een kwetsbaar deel van de asbestketen. De controles hebben aangetoond dat naleving nog verbetering behoeft, met name op het gebied van sloopmeldingen en asbestinventarisaties. Tegelijkertijd blijkt dat een groot deel van de geconstateerde situaties met voorlichting en begeleiding kan worden opgelost. Door voortzetting van deze integrale en risicogerichte aanpak kan de Omgevingsdienst IJsselland haar zicht op de asbestketen verder vergroten en bijdragen aan een veilige en rechtmatige verwerking van asbesthoudende materialen.